

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики

Дипломна робота
магістра

з теми:

**МІФОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС В УКРАЇНСЬКОМУ ТА
ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ МОДЕРНОМУ ПИСЬМЕНСТВІ**

Виконала:
студентка 2 курсу, групи Ukr1-M20
спеціальності 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
Бановська Дар'я Костянтинівна

Керівник:
Починок Л.І., кандидат філологічних
наук, доцент кафедри історії української
літератури та компаративістики

Рецензент:
Волковинський О.С., доктор
філологічних наук, професор

Кам'янець-Подільський – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНИЙ РАКУРС МОДЕРНОГО ПИСЬМЕНСТВА.....	10
1.1. Основні проблеми літературно-критичної думки про поетику модерністської літератури.....	10
1.2. Міфологічний аспект модерної естетики в літературному процесі кінця ХІХ – початку ХХ ст.....	24
Висновки до розділу 1.....	38
РОЗДІЛ 2. МІФОПОЕТИКА УКРАЇНСЬКОГО ТА ЗАХІДНОЄВРОПЕЙ- СЬКОГО МОДЕРНОГО ПИСЬМЕНСТВА.....	40
2.1. Особливості інтерпретації античного міфопростору у творчості письменників помежів'я ХІХ – ХХ століть.....	40
2.2. Осмислення національних пантеїстичних міфокодів у неороман- тичній літературі.....	59
2.3. Біблійна міфологія в осмисленні українських та зарубіжних письменників доби модернізму.....	73
Висновки до розділу 2.....	83
РОЗДІЛ 3. ПОЕТИКА МОДЕРНІЗМУ В КОНТЕКСТІ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗВО.....	84
3.1. Методичні аспекти компаративного вивчення української та західноєвропейської модерної літератури.....	84
3.2. Вибірковий навчальний курс як спосіб поглибленого осмислення міфологічних кодів модерного письма.....	94
Висновки до розділу 3.....	106
ВИСНОВКИ.....	108
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	113
ДОДАТКИ.....	127
Додаток А. Витяг із відповідей у системі «Google форма».....	127

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Зі змінами в суспільному житті, зростанням національної самосвідомості людей та необхідністю переосмислення культурної спадщини минулого, в українському літературознавстві склався якісно новий підхід до явищ літератури. Проблема взаємодії загальнокультурних і національних традицій, підкреслення важливості контактено-генетичних зв'язків української літератури зі світовим літературним процесом, показ типологічних подібностей й відмінностей цього процесу, зумовлених національною своєрідністю літератури стають найбільш актуальними напрямками сучасних досліджень. У цьому аспекті на особливу увагу заслуговує літературна епоха кінця ХІХ – початку ХХ ст., яка характеризується органічною реміфологізацією й інтенсивним зверненням до архетипних структур – основ підсвідомості.

Історія питання. До проблематики реалізації міфу в модерній літературі неодноразово звертались як зарубіжні (Нортроп Фрай [125], Вірджинія Вульф [128], Вівіан Ліска [123], Елезар Мелетинський [68–69] та ін.), так і вітчизняні (Ярослав Поліщук [82–83], Соломія Павличко [79], Лукаш Скупейко [91–94], Руслан Марків [66], Ірина Фрис [101], Леся Демська-Будзуляк [29], Ірина Сенчук [89], Дмитро Донцов [33], Оксана Забужко [36–37], Надія Колошук [48–50] та ін.) дослідники. Незважаючи на активну розробку, сутність міфу, його функції та способи інтерпретації в художніх текстах досі цілковито не осмислені. Через міжгалузевість проблематики (література, культурознавство, релігієзнавство, психологія, філософія, етнопсихолінгвістика тощо), обсяг матеріалів, різноманітність метатекстів й інтертекстів, глибинну психологічність, можливість неоднозначного тлумачення, звернення до підсвідомого сприймання та інші фактори дають можливість періодичного повернення до студіювання значення міфу в літературі доби Модернізму в спектрі нових наукових надбань, змін у

світовідчутті людства та за із застосуванням нових аспектів, що і зумовлює *актуальність* обраної теми дослідження.

Більшість перелічених нами науковців розглядають проблему міфу в модерній літературі на прикладі творчості одного письменника або проводять паралелі між контактними авторами. До висвітлення українського міфологізму в контексті європейської літератури звертаються рідше, а якщо вже беруться за подібне дослідження, то звужують тему до порівняння конкретних творів. Найбільш ґрунтовно, на нашу думку, цю проблему осмислює Ярослав Поліщук у монографії «Міфологічний горизонт українського модернізму» [82], проте дослідник, хоч і окреслює загальноєвропейський контекст літературного явища, більш детально зосереджується, як і Лукаш Скупейко [93–94], лише на творчості Лесі Українки. Ми ж обрали шлях цілісного зображення міфологізму як явища в західноєвропейській та українській літературах, відповідно до якого вперше на українському науковому ґрунті послідовно зіставляємо твори, засновані на однакових пластах архетипних структур, що й визначає *елементи наукової новизни* нашого дослідження. Також посередництвом своєї студії ми вводимо в український науковий обіг деякі неперекладені поезії Рейнер Марії Рільке та Редьярда Кіплінга, через вплітання їх у канву тенденцій до міфологізації в літературному процесі кінця XIX – початку XX століть.

Тож, **об'єктом** дослідження постає міфологічна традиція в західноєвропейській та українській літературах.

Предметом є втілення міфологічних сполук у епічних, ліричних та драматичних творах кінця XIX – початку XX століття, а саме античних мотивів у Джеймса Джойса («Улісс»), Кнута Гамсуна («Пан»), Ольги Кобилянської («Ніоба»), Бернарда Шоу («Пігмаліон»), Лесі Українки («Кассандра», «Оргія», «Іфігенія в Тавриді», «Орфееве чудо»), поезіях Олександра Олеся, Рейнер Марії Рільке та Юрія Клена; унікально-національних міфів у творах Гергарта Гауптмана («Затоплений дзвін»), Лесі Українки («Лісова пісня», «Віла-посестра»), Олександра Олеся («Ніч на

полонині», «Над Дніпром»), Ольги Кобилянської («В неділю рано зілля копала...») та Михайла Коцюбинського («Тіні забутих предків»); біблійних мотивів у ліриці Олександра Олеся, Рейнер Марії Рільке, Богдана-Ігора Антонича, ліро-епосі Редьярда Кіплінга («Каїн і Авель») і Володимира Сосюри («Каїн»), драматургії Лесі Українки («На полі крові», «Одержима») і Бернарда Шоу («Назад до Мафусаїлу», «Авель та Каїн»), прозі Ольги Кобилянської («Земля»).

Метою нашого дослідження є виявлення генетичних коренів окремих сюжетів, образів та мотивів посередництвом компаративного аналізу зразків рецепції літературою доби Модернізму архетипних для європейських народів міфологічних систем, обґрунтування типологічних збігів у способах міфологізації в зразках західноєвропейської та української модерних літератур.

Задля досягнення мети нами були поставлені конкретні **завдання**:

- проаналізувати наукові погляди на поетику модернізму;
- окреслити понятійний апарат міфологізму;
- дослідити модерні теорії міфу;
- визначити архетипні сполуки, притаманні європейському світогляду;
- осмислити значення міфу в літературних творах кінця XIX – початку XX століть;
- зіставити та класифікувати способи реалізації міфологічних структур західноєвропейськими та українськими письменниками-модерністами;
- обґрунтувати роль і місце у творчості модерністів рецептивних форм алюзії, ремінісценції та стилізації;
- визначити найважливіші аспекти явища неоміфологізму в епосі, ліриці та драмі визначеної доби;
- спроектувати можливості застосування досліджуваної тематики під час засвоєння здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін літературознавчого циклу.

Методи дослідження. Мета та завдання роботи були зреалізовані за допомогою низки методів дослідження. Під час опрацювання теоретичних положень було використано методи аналізу, синтезу, узагальнення та пояснення. Формально-змістову реконструкцію особливостей реалізації міфологічних образів і мотивів здійснено методами історико-порівняльним та літературної компаративістики. Герменевтичний метод задіяно під час тлумачення міфологічних одиниць. Класифікування способів міфологізації було здійснено ідентифікаційним, формальним, порівняльно-типологічним, структурно-типологічним, семантичним і генетичним методами. Для визначення змістового наповнення та функцій міфів у літературі використано психоаналітичний метод. Методичний розділ оснований на прогностичному методі, а доцільність уведення в освітню програму для студентів-філологів навчальної дисципліни, пов'язаної із темою дослідження, було обґрунтовано за допомогою методу опитування. Наскрізним у роботі є принцип структуралізму.

Практичне значення одержаних результатів. Матеріали та результати дослідження можуть бути використані під час читання у ЗВО нормативних і вибіркових навчальних дисциплін історико-літературного і теоретичного характеру, пов'язаних з історією українського та західноєвропейського письменства, спецкурсів та спецсемініарів з української та зарубіжної літератури у ЗЗСО. Робота може стати підґрунтям для подальших наукових досліджень, зокрема, для виконання дипломних та курсових робіт з проблем історії української літератури доби Модернізму, студювання явища міфологізації, а також для різноаспектних компаративних досліджень.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження пройшли апробацію методом опитування студентів під час проходження виробничої педагогічної асистентської практики на факультеті української філології та журналістики Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка з 27 вересня по 15 жовтня 2021 року, що засвідчено Витягом із

відповідей у системі «Google форма», поданим у Додатку А до дипломної роботи.

Матеріали і результати дослідження оприлюднено у формі наукових доповідей, виголошених на науково-практичних конференціях різних рівнів, а саме:

– Реконструкція «пантеону» язичницьких богів у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» / II Міжнародна науково-практична конференція студентів і молодих науковців «Україністика: нові імена в науці», проведена на базі Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» й Інституту неоліології Університету Марії Кюрі-Склодовської в м. Люблін (22–23 квітня 2020 року);

– Поєднання християнських і язичницьких вірувань у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» / Звітна наукова конференція студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2018–2019 н. р. (м. Кам'янець-Подільський);

– Міфологічний простір повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» / Звітна наукова конференція студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2018–2019 н. р. (м. Кам'янець-Подільський);

– Біблійна міфологія в осмисленні українських та зарубіжних письменників доби модернізму / Звітна наукова конференція студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2020–2021 н. р. (м. Кам'янець-Подільський).

– Міфологічний дискурс українського та західноєвропейського модерного письменства / Звітна наукова конференція студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2020–2021 н. р. (м. Кам'янець-Подільський).

– Інтерпретація античного міфопростору в драматургії Бернарда Шоу та Лесі Українки / VI Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція студентів, аспірантів, молодих учених «Актуальні проблеми слов'янської філології», проведена на базі Запорізького національного університету (25–26 листопада 2021 року, м. Запоріжжя).

Публікації. За матеріалами та результатами дослідження опубліковано ряд статей у наукових збірниках:

– Реконструкція «пантеону» язичницьких богів у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». *Україністика: нові імена в науці: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих науковців (Бахмут, 22–23 квітня 2020 року) / Горлівський інститут іноземних мов. Бахмут: ГПМ, 2020. С. 6–8;*

– Поєднання християнських і язичницьких вірувань у повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». *Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 13. С. 115–116;*

– Інтерпретація античного міфопростору в драматургії Бернарда Шоу та Лесі Українки. *Актуальні проблеми слов'янської філології: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. С. 62–65.*

Подано до друку статті:

– Біблійна міфологія в осмисленні українських та зарубіжних письменників доби модернізму. *Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. 15.*

– Міфологічний дискурс українського та західноєвропейського модерного письменства. *Збірник наукових праць студентів та магістрантів*

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. 15.

Структура дипломної роботи. Дипломний проєкт складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (128 позицій) і додатки. Загальний обсяг роботи – 127 сторінок, із них – 112 сторінок основного тексту.

ВИСНОВКИ

Термін «модернізм» досі не знайшов одностайного трактування ні в визначенні часових меж, ні в своїй характеристиці. Ми розуміємо під «модернізмом» комплексне явище, що об'єднує течії та напрями, які виникли в кінці XIX століття, а саме імпресіонізм, експресіонізм, неоромантизм, неореалізм, символізм, неокласицизм; із крайніми відгалуженнями (авангардизмом): футуризм, конструктивізм, дадаїзм, сюрреалізм, імажинізм, абстракціонізм, кубізм.

Філософську основу явища складають погляди Іммануїла Канта (заперечення монополії розуму, визначення мистецтва як самоцілі), Артура Шопенгауера (нігілістична деструкція всіх сфер розумової діяльності), Фрідріха Ніцше (прагнення абсолютної свободи) та Зігмунда Фрейда (культ підсвідомого). Герой «нової літератури» – це надлюдина, борець за ідеальне життя, індивідуаліст, нігіліст, бунтар. Завдання мистецтва філософи цього часу вбачають у естетичній насолоді; самовизначенні й самореалізації митця; створенні надісторичної, універсальної системи значень за високими естетичними критеріями; одухотворенні світу.

Модернізм відзначається такими стильовими тенденціями, як філософізм, психологізм, міфологізм, інтуїтивізм, естетизм, інтертекстуальність, ірраціоналізм та глобалізація.

У творчості митців починають переважати такі прийоми, як метамова, «потік свідомості», монтаж, створення нової свідомості, міфологізація, непряма розповідь, змінення оповідачів, відкрите закінчення, еліпсис, оповідний розрив тощо.

Тут ми наводимо дещо спрощену й узагальнену схему модерністичних концепцій, яка б відображала домінуючі риси поетики модернізму. Така структура полегшить сприймання поняття «модернізму» студентами й виокремлення його з-поміж інших літературних явищ.

Однією з найбільш яскравих стильових рис модернізму є міфологізм. Проаналізувавши розрізнені й хаотичні літературознавчі класифікації, ми виділили тринадцять видів / способів вияву міфологізму в художніх творах: імітативний / стилізаційний; okazіональний; реконструктивний; концептуально-інноваційний / трансформаційний; смислотворчий; підтекстуальний; паралелізаційний; світогляднотворчий; циклічний; інтерпретаційний; архетипізаційний; проблематичний; контамінаційний.

Усі наведені нами типи більшою чи меншою мірою реалізуються в західноєвропейській та українській літературах. Найчастіше в межах одного твору можемо спостерігати комплексне використання декількох видів міфологізму: «Оргія» Лесі Українки – світогляднотворчий, проблематичний, паралелізаційний; «В неділю рано зілля копала...» Ольги Кобилянської – світогляднотворчий, циклічний, проблематичний, інтерпретаційний; «Улісс» Джеймса Джойса – стилізаторський, паралелізаційний, циклічний; «Пан» Кнута Гамсуна – паралелізаційний, світогляднотворчий, okazіональний, трансформаційний тощо.

На змістовому рівні на архетипну свідомість європейців значний вплив мали три міфології: антична, іудейська (біблійна) та унікально-національні системи.

У прозових творах більшою мірою антична міфологія реалізується через формальний і змістово-інтерпретаційний спосіб. Символічний вид міфологізації є поширеним, але в більшості прозових творів не відіграє ідеєтворчої ролі. Натомість у ліричних та ліро-епічних жанрах, де поети звертаються фрагментарно до міфологічних структур, символи набувають значного філософського навантаження.

Найбільш активно до античних міфів у період кінця XIX – початку XX століття звертаються драматурги. Ми визначили два основних способи архетипізації творів: інтерпретаційний – перенесення античних мотивів у сучасний світ («Пігмаліон» Бернарда Шоу) та реконструктивно-

паралелізаційний, тобто відтворення міфу з алюзією на сучасну дійсність (драматургія Лесі Українки).

Відтворення германської та української унікально-національних міфосистем мають подібний характер, хоч і різняться побудовою фабули та способом міфологізування.

Усі проаналізовані нами модерні твори, зосереджені на національних пантеїстичних міфокодах («Затоплений дзвін» Гергарта Гауптмана, «Лісова пісня» і «Віла-посестра» Лесі Українки, «Ніч на полонині» і «Над Дніпром» Олександра Олеся, «В неділю рано зілля копала...» Ольги Кобилянської та «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського), будуються довкола спільної проблематики: конфлікту людської цивілізації та природного довкілля. Тому для них характерним є зображення двох просторів реального та ірреального, які, зазвичай, географічно відмежовуються. Письменники-неоромантики вбачають у природі ідеальний світ, а людське середовище відтворюють як сіре, буденне, хаотичне, дестабілізоване. Відповідно до цього модерністи вибудовують систему персонажів: світ людей, світ духів, межовий стан, гармонійний стан.

Наскізними як для міфології, так і для літератури, що на ній ґрунтується, є мотиви шляху, гір, води, вогню та інші. Однією з провідних рис світоглядотворчого рівня міфологізації є поєднання язичництва із біблійними догмами.

Суто на відтворення іудейської міфосистеми звернено багато модерністичних творів, що пояснюємо особливою увагою до релігійності й духовності в часи помежів'я XIX–XX століть. Біблійну міфологію письменники відтворюють на всіх рівнях. На формальному – це наслідування форм (Олександр Олесь «Молюсь... Лише молюсь, благаю...»); символічний рівень використано для глибшого філософського наповнення творів та підсвідомого впливу на реципієнта (поезія «Сніг в гаю...» Олександра Олеся, «Друга елегія» Рейнер Марії Рільке, поетична тріада «Зелена Євангелія» Богдана-Ігоря Антонича тощо). Змістовий рівень відтворення біблійних

мотивів ми поділили на два підвиди: репродуктивний – поєднання реконструкції з паралелізацією («На полі крові», «Одержима» Лесі Українки); та інтерпретаційний – спрямований на перенесення міфологічних мотивів у сучасний авторів світ («Земля» Ольги Кобилянської).

Широко застосовуване авторами й поєднання різнорівневої інтерпретації в одному художньому тексті: цикл із п'яти п'єс Бернарда Шоу «Назад до Мафусаїлу».

Викладений нами матеріал є основоположним для розуміння всього модерного літературного процесу та формування у здобувачів вищої освіти необхідних навичок осмислення архетипних структур та компаративного аналізу. Великий обсяг поданого нами матеріалу, його міжгалузевість та складність у потрактуванні дає нам підстави для пропонування введення в освітню програму для студентів-філологів вибіркової навчальної дисципліни близької до нашого дослідження тематики: «Міфологічні коди у модерній літературі». Метою цього навчального курсу має стати осмислення міфологічних структур та способів їх відтворення у модерній західноєвропейській та українській літературах.

Під час розробки практичних занять з дисципліни «Міфологічні коди в модерній літературі» пропонуємо застосовувати такі типи компаративних завдань, як осмислення генетично-контактних зв'язків; виявлення специфіки художнього твору та його перекладу; розкриття порівняльно-типологічних зв'язків; завдання на аналіз трансформації традиційних сюжетів і образів у світовій літературі; завдання, спрямовані на демонстрацію використання різноманітних інтертекстуальних форм.

Також в освітньому процесі доцільно використовувати інтерактивні, проєктні та дослідницькі методи навчання.

В результаті засвоєння теоретичного та практичного блоку навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають знати теорії міфу, основні сюжети, образи та мотиви античної, біблійної та європейських унікально-національних міфологій; здобути навички компаративного аналізу та

дослідницької діяльності; сформувати цілісне уявлення про світовий літературний процес та закони його розвитку.

Це дослідження не є вичерпним розкриттям питання «Міфологічний дискурс українського та західноєвропейського модерного письменства», а лише окреслює певні аспекти, що відкриває простір для подальших глибших та іноспрямованих досліджень. Робота, окрім літературознавчого, може бути корисною для філософського осмислення міфу та естетики модернізму, для етнопсихологічних досліджень особливостей сприймання міфологічних сполук різними народами, для психологічних студій підсвідомого сприймання архетипів, лінгвістичних праць із семантики та стилістики міфем тощо. Для нефахових читачів дослідження розкриває міфологію як значний пласт європейської культури, допомагає осмислити місце української нації серед західноєвропейських народів.

Зібрані нами матеріали, можуть застосовуватися під час викладання запропонованої нами дисципліни «Міфологічні коди в модерній літературі», а також у інших навчальних курсах літературознавчого циклу, історії української та зарубіжної літератур, філософії, культурознавства та етнопсихолінгвістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агеєва В. П. Поетеса зламу століть: творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. 2-ге вид. стер. Київ: Либідь, 2001. 264 с.
2. Бабишкін О. Драматургія Лесі Українки. Київ: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. літ., 1963. 408 с.
3. Багрій М. Г. Контамінація біблійного та більшовицького дискурсу в поемах «Ваал», «Каїн» Володимира Сосюри. *Молодий вчений*. 2017. № 2. С. 360–364. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_2_85 (дата звернення: 07.08.2021).
4. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії XIX – початку XX століття. Київ: Zielona Góra, 1999. 160 с.
5. Богдан-Ігор Антонич. Зібрані твори / ред. С. Гординський і Б. Рубчак. Нью-Йорк, Вінніпег: Слово. 1967. 400 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antonych_Bohdan-Ihor/Zibrani_tvory_zb/ (дата звернення: 29.10.2021).
6. Бодлер Ш. Поезії / пер. з фр. ред.-упоряд. М. Москаленко; авт. вст. слова Д. Павличко; авт. післям. Д. Наливайко. Київ: Дніпро, 1999. 270 с.
7. Бондарчук Л. В. Рецепція міфології в художній творчості: літературно-історичний аспект. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Т. 2. Вип. 7. С. 172–176.
8. Вардеванян С. І. Міфологема Каїна в українській літературі XIX–XX століть: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.01. Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2008. 19 с. URL: <http://referatu.net.ua/referats/7569/178016> (дата звернення: 29.10.2021).
9. Вардеванян С. Бінарна опозиція Каїн–Авель як невротичний пошук гармонійного світу у Володимира Сосюри. *Мандрівець*. 2014. № 4. С. 44–48.

10. Веретейченко І. Міфологічний інтертекст драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». *Література. Фольклор. Проблеми поетики* : зб. наук. праць. Київ, 2010. Вип. 29. Ч. 1. С. 93–100.
11. Винар С. М. Античний міф у комунікативній системі художнього твору: особливості інтерпретації. *Закарпатські філологічні студії*. 2018. Вип. 3. Т. 3. С. 86–90.
12. Винар С. М. Комунікативне перекодування міфологічного образу (на прикладі Іфігенії). *Іноземна філологія: Український науковий збірник*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2010. Вип. 122. С. 64–70.
13. Винар С.М. Сентенція у комунікативній структурі драматичного твору (на прикладі драми Гете «Іфігенія в Тавриді»). *Молодий вчений*. 2018. № 3.1 (55.1). С. 11–14.
14. Винар С. М. Комунікативна специфіка авторських сентенцій античної драми. *Молодий вчений*. 2019. № 4.2 (68.2). С. 32–35.
15. Волотко Л. Філософські основи модернізму та постмодернізму. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Філософія*. 2013. Вип. 14. С. 80–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoafs_2013_14_18 (дата звернення: 03.08.2021).
16. Галич О. А. Теорія літератури : Підручник для студ. філол. спец. вищ. закладів освіти. Київ: Либідь, 2001. 486 с.
17. Гамсун К. Пан. *Вибрані твори* / пер. з норв. Н. Іваничук. Львів : Літопис: Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету ім. І. Франка, 2000. С. 23–139.
18. Гауптман Г. Затоплений дзвін. *Затоплений дзвін; Візник Геншель; Перед сходом сонця* / пер. з нім. М. Голубця. Київ: Знання, 2018. С. 5–123.
19. Головей В.Ю. Міф і міфологічні нарації в культурі: силабус. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Факультет культури і мистецтв кафедра культурології. Луцьк. 2020. URL: <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021->

03/Головей%20В.%20Ю._Силабус_Міф%20і%20міф.нараці%20в%20культур і-магістр-2020.pdf (дата звернення: 29.10.2021).

20. Градовський А.В. Теоретико-методичні засади компаративного вивчення шкільного курсу української літератури: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2004. URL: <http://www.disslib.org/teoretyko-metodychni-zasady-komparatyvnoho-vyvchennja-shkilnoho-kursu-ukrayinskoji.html> (дата звернення: 29.10.2021).

21. Грицак Н.Р. Методика компаративного аналізу жанру новели (на прикладі новел О. Генрі «Дари волхвів» і Гі де Мопассана «Коштовності»). *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 2 (37), Ч. 1. С. 118–127.

22. Грицак Н.Р. Реалізація компаративної лінії у підручниках і посібниках із зарубіжної літератури для вищої школи. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2019. № 4 (67). С. 57–62.

23. Грицак Н.Р. Формування компетентності компаративного вивчення художньої літератури у майбутніх вчителів-словесників. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2018. VI (64), Issue: 154. С. 68–72.

24. Грицак Н. Р. Теорія і методика жанрового аналізу малих епічних і ліро-епічних різнонаціональних художніх творів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 400 с.

25. Гуменюк В. Драматургічні пошуки Герхарта Гауптмана і їх відлуння в українській літературі. *Культура народів Причорномор'я*. 2001. № 20. С. 126–129.

26. Гундорова Т. Проявлення слова: дискурсія раннього українського модернізму. Вид. друге, перероб. та доп. Київ: Критика, 2009. 446 с. URL: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fshron1.chtyvo.org.ua%2FHundorova_Tamara%2FProYavlennia_slova_Dyskusiiia_rannoho_ukrainskoho_modernizmu.pdf (дата звернення: 03.08.2021).

27. Гурдуз А. Компаративістика і літературний процес : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 242 с.
28. Гейштор А. Слов'янська міфологія / пер. з польськ. С. Гіріка. Київ: ТОВ Вид-во «Кліо», 2014. 416 с.
29. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі: Пророчі голоси драматургії Лесі Українки: монографія. Київ: Академвидав, 2009. 184 с.
30. Демчук Р.В. Міфопоетика як культурний топос та культурологічний метод. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2017. № 3. С. 48–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2017_3_12 (дата звернення: 07.08.2021).
31. Денисова Т. Нортроп Фрай і дискурс міфокритики. *Біблія і культура*: зб. наук. ст. Чернівці: Рута, 2008. Вип. 10. С. 5–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bicu_2008_10_3 (дата звернення: 07.08.2021).
32. Джойс Джеймс. Улісс: роман / перекл. з англ. О. Терех, О. Мокровольський; післямова В. Скуратівський. Київ: Вид-во Жупанського, 2015. 736 с.
33. Донцов Д. Поетка українського Рісорджимента (Леся Українка). Львів: Вид-во Донцових з друкарні наукового товариства ім. Т. Шевченка, 1922. 34 с.
34. Евріпід. Трагедії / перекл. з давньог. А. Содомори та Б. Тена. Київ: Основи, 1993. 448 с.
35. Журавська І. А. Леся Українка та зарубіжні літератури. Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. 232 с.
36. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. Київ: Факт. 2007. 640 с.
37. Забужко О. Une princesse Leintaine: Леся Українка як культурно-інтерпретаційна проблема. *Слово і час*. 2001. № 2. С. 6–18.
38. Захарчук В. «Печать Каїна» в українській літературі ХХ століття. *Парадигма*. 2008. Вип. 3. С. 206–216. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/paradig_2008_3_15 (дата звернення: 07.08.2021).

39. Захарчук В. Печать Каїна: Архетип братовбивства в українській літературі. Львів: ЛА «Піраміда», 2006. 58 с.

40. Іларіон, Митрополит (проф. Огієнко І.). Херувим. *Етимологічно-семантичний словник української мови: у 4 т. / за ред. Ю. Мулика-Луцика. Т. IV: П-Я / ред., Ю. О. Мулик-Луцик. Вінніпег: Волинь. 1995. С. 443.*

41. Іларіон, Митрополит. Дохристиянські вірування українського народу: іст.-реліг. моногр. 2-е вид. Київ: АТ «Обереги», 1994. 424 с.

42. Карабович Т. Міфопоетика Нью-Йоркської групи: монографія / відп. ред. Р. Радишевський: Талком, 2017. 464 с.

43. Киченко А.С. Мифопоэтические формы в фольклоре и истории русской литературы XIX века. Черкаси: Вид-во Черкас. ун-ту, 2003. 372 с.

44. Кобзар О. І. Міфопоетика як предмет і метод літературознавчого дослідження. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]*. Сер.: Філологічна. 2010. Вип. 15. С. 131–139. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2010_15_23 (дата звернення: 07.08.2021).

45. Кобилянська О.Ю. Твори: В 2 т. Т. 2.: Земля; В неділю рано зілля копала...: Повісті; Оповідання / упоряд., авт. приміт. Ф.П. Погребенник. Київ: Дніпро, 1988. 598 с.

46. Кобилянська О. Ніоба. *Твори в 3 томах / упоряд. О.К. Бабишкіна. Київ: Державне вид-во художньої літератури, 1956. Т. 2. С. 259–369.*

47. Коваленко М. Міфотворчість як провідне явище в літературі ХХ століття. *Питання літературознавства. 2010. Вип. 80. С. 96–100. URL:* http://nbuv.gov.ua/UJRN/PI_2010_80_16 (дата звернення: 07.08.2021).

48. Колошук Н.Г. Леся Українка та Герхарт Гауптман: впливи і традиція. *Волинь філологічна: текст і контекст. 2009. Вип. 8. С. 57–71. URL: https://volyntext.vnu.edu.ua/index.php/volyntext/article/view/225* (дата звернення: 07.08.2021).

49. Колошук Н. Драматургія Лесі Українки у контексті розвитку «нової європейської драми» на етапі символізму. *Волинь філологічна: текст і контекст*. 2019. Вип. 26, С. 91–109. URL: <https://volyntext.vnu.edu.ua/index.php/volyntext/article/view/809/786> (дата звернення: 07.08.2021).
50. Колошук Надія. Порівняльне літературознавство: посібник для вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 424 с.
51. Косарев А.Ф. Философия мифа (Мифология и ее эвристическая деятельность). Москва: Регзе, 2000. 303 с.
52. Костюк І. Міф як соціокультурний феномен: функціональне навантаження. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2010. Вип. 21. С. 367–378.
53. Коцюбинський М. М. Тіні забутих предків. *Fata morgana* / передм. і комент. Ю. Б. Кузнєцова. Харків: Фоліо, 2017. С. 127–179.
54. Кудрявцев М. Драма ідей як художнє явище: національний та світовий контекст. *Проблеми сучасного літературознавства*. Одеса: Астропринт, 2014. Вип. 19. С. 31–41.
55. Кун М.А. Легенди і міфи Стародавньої Греції / пер. О.Іванченко. Харків: Фоліо, 2008. 441 с.
56. Кухар Р. В. До джерел драматургії Лесі Українки: монографія. Ніжин: Вікторія, 2000. 268 с.
57. Лабашук О.В. Міф і наратив у суспільній свідомості: силабус. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. URL: http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/bakalavr/fizh/Mif_i_naratyv_u_suspilnii_svidomosti.pdf (дата звернення: 29.10.2021).
58. Ласло-Куцюк М. Вогонь і Слово: Космогонічний міф на Україні. Бухарест: Критеріон, 1992. 257 с.
59. Леся Українка. Зібрання творів: у 12 т. Т. 2.: Поєми. Поетичні переклади. Київ: Наукова думка, 1975. 367 с.

60. Леся Українка. Іфігенія в Тавриді. *Зібрання творів: у 12 т. Т. 1.: Поезії*. Київ: Наукова думка, 1975. С. 165–169.
61. Леся Українка. Кассандра. *Зібрання творів: у 12 т. Т. 4.: Драматичні твори (1907–1908)*. Київ: Наукова думка, 1976. С. 9–100.
62. Леся Українка. Лісова пісня. *Зібрання творів: у 12 т. Т. 5.: Драматичні твори (1909–1911). Переклади драматичних творів*. Київ: Наукова думка, 1976. С. 201–298.
63. Леся Українка. Оргія. *Зібрання творів: у 12 т. Т. 6.: Драматичні твори(1911-1913). Переклади драматичних творів*. Київ: Наукова думка, 1977. С. 163–221.
64. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т. 1 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
65. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т. 2 / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 624 с.
66. Марків Р. В. Міфологічний фольклоризм в українській літературі початку ХХ століття (на матеріалі творів Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Лесі Українки): автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.01.07. Львів : Б.в., 2008. 19 с. URL: <http://disser.com.ua/mifolohichnyi-folklorizm-v-ukrayinskiy-literaturi-rochatku-khkh-stolittja.html> (дата звернення: 29.10.2021).
67. Мединська, Ю. Міфологія та міфологічний дискурс. *Психологія і суспільство*. 2006. № 2. С. 115–122.
68. Мелетинский Е. М. Поэтика мифа. Москва: Изд-во «Наука», 1976. 406 с.
69. Мелетинський Е. Міф у романі ХХ ст. *Всесвіт*. 1977. № 3. URL:http://argo-unf.at.ua/load/vsesvit/1977_03_meletinskij_eleazar_mif_u_romani_khkh_stolittja/490-1-0-5473 (дата звернення: 07.08.2021).
70. Мифы народов мира. Энциклопедия / гл. ред. С.А Токарев. Москва: Советская энциклопедия, 1980. 1147 с. URL: <http://surl.li/amepn> (дата звернення: 29.10.2021).

71. Моклиця М.В. Модернізм як структура: Філософія. Психологія. Поетика. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. 390 с.

72. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 327 с.

73. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Теорія літератури й компаративістика*. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9–37.

74. Наливайко Д. С. Спільність і своєрідність: Українська література в контексті європейського літературного процесу. Київ: Дніпро, 1988. 395 с.

75. Національні варіанти літературної компаративістики / Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка; Д.С. Наливайко, Т.Н. Денисова, О.В. Дубініна та ін. Київ: Видавничий дім «Стилос», 2009. 750 с.

76. Олесь О. Твори в двох томах / упоряд., авт. передм. та приміт. Р.П. Радишевський. Київ: Дніпро, 1990. Т. 1: Поетичні твори. Лірика. Поза збірками. З неопублікованого. Сатира. 959 с.

77. Олесь О. Твори в двох томах. Т. 2: Драматичні твори. Проза. Переклади. Київ: Дніпро, 1990. 683 с.

78. Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори. Київ: Основи, 1994. С. 238–272.

79. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Либідь, 1999. 447 с.

80. Павлюк І. Характер конфлікту у драматичній поемі Лесі Українки «Оргія». *Збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції «Ідеологія національної аристократії» (на пошану 150-річчя від дня народження Лесі Українки)*, 25–26 лютого 2021 року. Львів: Друкарня Львівського національного медичного ун-ту імені Данила Галицького, 2021. С. 73–82.

81. Пан. *Українська Мала Енциклопедія: у 8 т., 16 кн. / за ред. Є. Онацького. Буенос-Айрес: Накладом Адміністрації УАПЦ в Аргентині, 1962. С. 1281. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0006040> (дата звернення: 07.08.2021).*
82. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: монографія. 2-е вид., перероб. і доп. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. 392 с.
83. Поліщук Я. «Лісова пісня» Лесі Українки: неопоганство і семантика міфу. *Дивослово*. 2000. № 3. С. 2–7.
84. Пронкевич О.В. «Нова драма» кінця ХІХ – початку ХХ ст.: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 140 с.
85. Публій Овідій Назон. *Метаморфози / перекл. з латин., передм. та прим. А. Содомори. Київ: Дніпро, 1985. 301 с.*
86. Рассел Б. *Історія західної філософії / пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Таращука, Київ: Основи, 1995. 759 с.*
87. Рільке Р. М. *Поезії / пер. з нім. М. Бажана; вступ. ст. і прим. Д.С. Наливайка. Київ: Дніпро, 1974. 279 с.*
88. Савченко Л.В. *Феномен етнокодів духовної культури у фразеології української мови: етимологічний та етнолінгвістичний аспекти. Сімферополь: Доля, 2013. 600 с.*
89. Сенчук І. Реактуалізація міфу в ірландській літературі ХХ ст: В.Б. Сйтс і Дж. Джойс. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство*. 2012. № 36. С. 242–247. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU1_2012_36_58 (дата звернення: 07.08.2021).
90. Скринник-Миська Д. «Модернізм», «авангард» і їх співвідношення в українських мистецтвознавчих дослідженнях. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2018. Вип. 37. С. 4–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnam_2018_37_3 (дата звернення: 07.08.2021).
91. Скупейко Л. Модерність і паралітература: із досвіду І. Франка – дослідника новітньої літератури. *Слово і час*. 2011. № 5. С. 101–104.

92. Скупейко Л. Неоромантизм Лесі Українки (Рецепція. Концепція особистості. Міфоетика): автореф. дис. ... д-ра філол. наук. Київ, 2009. 40 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1354910/> (дата звернення: 29.10.2021).
93. Скупейко Л.І. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. Київ: Фенікс, 2006. 416 с.
94. Скупейко Л. «Лісова пісня» Лесі Українки й «Затоплений дзвін» Г. Гауптмана: міфосемантичний аспект. *Волинь філологічна: текст і контекст. Польська, українська, білоруська та російська літератури в європейському контексті* : зб. наук. праць. Вип. 6: у 2 ч. Луцьк: Вежа, 2008. Ч. I. С. 235–246.
95. Словник української мови: в 11 томах. Т. 4 / за ред. І.К. Білодіда; АН УРСР; Інститут мовознавства; 1973. С. 776.
96. Сосюра В. Вибрані твори: в 2 т. Київ: Наук. думка, 2000. С. 16–45.
97. Сильові тенденції української літератури ХХ століття: збірник. Київ: ПЦ «Фоліант», 2004. 284 с.
98. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / за заг. ред. Д. Наливайка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 487 с.
99. Усачов В.А. Звернення до тематики міфу у світовій культурі на рубежі ХІХ–ХХ століть. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2012. № 4. С. 114–120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nrs_2012_4_22 (дата звернення: 07.08.2021).
100. Франко І. Старе й нове в сучасній українській літературі. *Збір. творів: у 50 т.* Т. 35. Київ, 1986. С. 107–108.
101. Фрис І.Б. Неоміфологізм в слов'янських літературах ХХ ст. *Проблеми слов'янознавства*. 2007. Вип. 56. С. 228–236.
102. Хоменко І. Святе Письмо Старого та Нового Завіту. 1963. URL: <http://surl.li/agпах> (дата звернення: 29.10.2021).
103. Черненко О.Є. Міфологія та фольклор: силабус. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка; Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін імені

О.М. Лазаревського. Кафедра історії України, археології та краєзнавства. URL: <https://inst-hist.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/sylabus-mifologiya-i-folklor-1.pdf> (дата звернення: 29.10.2021).

104. Чернова І.В. Міфопоетика творчості О. Олеся: автореф. дис. ... кан. філол. наук. Запоріжжя. 1999. 18 с. URL: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/10.01.01%20Tzernova%20IV.pdf> (дата звернення: 29.10.2021).

105. Чернова І. В. Пантеїзм як основа світогляду і поетики О. Олеся. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 67. С. 233–241. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpvgvzdia_2016_67_24 (дата звернення: 07.08.2021).

106. Шоу Б. Пігмаліон. *Вибрані твори* / пер. з англ., ред. О. Мокровольський. Київ: ФОП Жупанський, 2009. С. 357–460.

107. Шулик П.Л. Містерія «Каїн і Авель» Івана Огієнка в контексті вивчення біблійних текстів на уроках зарубіжної літератури. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2015. Вип. 40. С. 198–202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkrnu_fil_2015_40_51. (дата звернення: 03.08.2021).

108. Шумило Н. Національна модель літературного розвитку (зі сторінок «Історії української літератури»). *Слово і Час*. 2012. № 3. С. 3–18. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/144744> (дата звернення: 03.08.2021).

109. Шумило Н. Український модернізм початку ХХ ст.: Питання поетики. *Слово і Час*. 2017. № 3. С. 26–38.

110. Юсип-Якимович Ю. Слов'янський літературний модернізм кінця ХІХ – початку ХХ ст. у загальноєвропейському контексті: спроба типологізації. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Історія. 2003. № 8. С. 85–92. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/30911/1/ЮСИП-ЯКИМОВИЧ%20Ю..pdf> (дата звернення: 03.08.2021).

111. Янкова Н. І. Катартичний поріг у драматичній поемі Лесі Українки «Оргія». *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського*. Серія : Філологічні науки. 2013. Вип.4.11. С. 320–324. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmduf_2013_4.11_69 (дата звернення: 07.08.2021).

112. Al-Haidari Ali Saaleh. Reflections of Ancient Mythical Characters in European Literature. *A Review of Antiquity and Contemporaneity. International Journal of Social Science Tomorrow*. Vol. 1 No. 4 June 2012. P. 1–7. URL: https://www.researchgate.net/publication/280567557_Reflections_of_Ancient_Mythical_Characters_in_European_Literature_A_Review_of_Antiquity_and_Contemporaneity/citations (дата звернення: 07.08.2021).

113. Al-Haidari Ali. Mythical allusions in shaw's major works: an interpretation. *Asian Academic Research Journal of Multidisciplinary*. 2013/10/01. P. 274–286. URL: https://www.researchgate.net/publication/280556675_MYTHICAL_ALLUSIONS_IN_SHAW'S_MAJOR_WORKS_AN_INTERPRETATION (дата звернення: 07.08.2021).

114. Andrew Lang. *Modern mythology*. Longmans, Green, and Co. edition, 1897. 209 p. URL: http://icemeb.com/downloads/Andrew%20Lang/andrew_lang_-_modern_mythology_-_1897_-_124pp.pdf (дата звернення: 07.08.2021).

115. Bradbury Malcolm and James McFarlane eds. *Modernism 1890–1990*. Harmondsworth: Penguin, 1976. 684 p.

116. Drabble M. *Oxford Companion to English Literature*. Oxford University Press, Incorporated, 006. 1172 p. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/The_Oxford.pdf (дата звернення: 03.08.2021).

117. Eliot T. *Szkice literackie*. Warszawa: PWL, 1963. 222 p.

118. Franco B. *La Littérature compare e. Histoire, domaines, méthodes*. Paris: Armand Colin, 2016. 391 p.

119. Frazer James George. *The Golden Bough. A Study in Comparative Religion*. New York / London: Macmillan & Co. 1890. 409 p. URL:

https://www.berose.fr/IMG/pdf/frazer_1890-v01.pdf (дата звернення: 07.08.2021).

120. Gayley Charles Mills. *The classic myths in English literature*. Boston: Ginn. 1893. 539 p.

121. Jung C. G. *Man and his Symbols*. Spain : TONSA. 1964. 320 p. URL: <https://antilogicalism.com/wp-content/uploads/2017/07/man-and-his-symbols.pdf> (дата звернення: 07.08.2021).

122. Jung C. G. *The archetypes and the collective unconscious*. 2nd ed. Princeton, N.J. : Princeton University Press, 1968. 461 p.

123. Liska Vivian and Astradur Eysteinnsson. *Modernism. A Comparative History of Literatures in European Languages XXI*. 2 vols. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 2007. URL: <https://pdfroom.com/books/modernism/Pe5xQKLWdnN> (дата звернення: 03.08.2021).

124. Louis Lagana. *Jungian Aesthetics. Symbols and the Unconscious*. *International Association for Aesthetics (ICAA), "Aesthetics and Mass Culture"*, Seoul National University, Seoul, Republic of South Korea. 2016. P. 436–440. URL: https://www.researchgate.net/publication/330831711_JUNGIAN_AESTHETICS_SYMBOLS_AND_THE_UNCONSCIOUS (дата звернення: 07.08.2021).

125. Northrop Frye. *Anatomy of Criticism: Four Essays*. New Jersey : Princeton University Press, 2000. 400 p.

126. Rainer Maria Rilke. *Werke. Kommentierte Ausgabe in vier Bänden, Band 1 Gedichte 1895 bis 1910/ herausgegeben von Manfred Engel und Ulrich Fülleborn*, Frankfurt am Main und Leipzig: Insel Verlag, 1996, P. 161.

127. Rudyard Kipling. *Poems*. 2004. 985 с. URL: https://www.poemhunter.com/i/ebooks/pdf/rudyard_kipling_2004_9.pdf (дата звернення: 29.10.2021).

128. Virginia Woolf. *Mr. Bennett and Mrs. Brown. Collected Essays*. Ed. Leonard Woolf. Vol. 1. London: Hogarth, 1966. P. 319–337.